

MEDITSIINILISEL NÄIDUSTUSEL RASEDUSE MEDIKAMENTOOSSE KATKESTAMISE NÕUSTAMISAKT ÜLE 12 NÄDALA KESTNUD RASEDUSE KORRAL

Raseduse katkestamist reguleerib Eestis „Raseduse katkestamise ja steriliseerimise seadus“, mis on vastu võetud 25.11.1998. Viimane muudatus seadusesse on sisse viidud 2019. aastal. Seadus on nõustamisakti õiguslik alus. Käesolev nõustamisakt allkirjastatakse kahes eksemplaris, millest üks jääb tervishoiuasutusse ja teine patsiendile.

Teil on ees raseduse katkestamine meditsiinilisel näidustusel rohkem kui 12 nädalat kestnud raseduse korral. Raseduse katkestamine toimub haiglas.

Raseduse katkestamiseks kasutatakse kahte erinevat ravimit:

1) mifepristoon

ja

2) misoprostool, mis manustatakse haiglas 24–48 tundi pärast mifepristooni võtmist.

Mifepristoon tõkestab raseduse jätkumiseks vajaliku hormooni (progesterooni) toime, misoprostool tekitab emaka kokkutõmbeid. Ravimi saate tervishoiuasutusest.

Mifepristooni manustamine

1 tablett (200 mg) suu kaudu sisse võtta (kuupäev) (kellaaeg).

Mifepristooni võtmise järgselt:

- Enamasti pole enesetundes muutusi ja saate jätkata igapäevategevustega.
- Kui oksendate 2 tunni jooksul pärast tableti võtmist, ei pruugi ravim imenduda. Pöörduge erakorraliselt tervishoiuasutusse otsustamiseks, kas on vajalik uue tableti sisse võtmine.
- Võib tekkida alakõhuvalu ja vähene vereeritus tupest ning seetõttu soovitame kasutada hügieenisidet. Väga harva on võimalik raseduse katkemine enne misoprostooli manustamist (0,2– 0,4%). Kui tekib tugevam veritsus ja alakõhuvalu pärast mifepristooni manustamist, siis on vajalik pöörduda tervishoiuasutusse enne kokkulepitud aega.

Raseduse katkestamine tervishoiuasutuses

.....
(tervishoiuasutus, osakond, pöördumise aeg)

Haiglas manustatakse misoprostooli – tabletid asetatakse tuppe, keele alla või põse ja igemete vahele, kus nad sulades imenduvad. Ravimit manustatakse korduvalt vastavalt vajadusele.

Misoprostooli manustamise järgselt:

- Misoprostool tekitab emakakokkutõmbeid, mis põhjustavad menstruatsioonivaluga sarnast valu, vahetult enne raseduse katkemist võib alakõhuvalu olla väga tugev. Seetõttu antakse Teile lisaks valuvaigisteid (ibuprofeen, paratsetamool jt). Võimalik on ka emakakaela valutustamine või epiduraalanalgeesia.
- Ravimite manustamise järgselt võite mõne tunni jooksul tunda iiveldust, võite oksendada, kogeda külmavärinaid, lühiajalist palavikku, peavalu ja kõhulahtisust. Harva võib esineda peeringlust või valu rindkeres – sellest on vajalik meditsiinipersonali teavitada.
- Misoprostooli annustamise algusest kuni raseduse katkemise alguseni kulub keskmiselt 6–8 tundi. Enamasti (u 95%) katkeb rasedus ühe ööpäeva jooksul, vahel võib see kauem aega võtta.
- Raseduse katkemisega kaasneb veritsus tupest, mis on sageli tugevam kui tavapärane menstruatsiooniaegne vereeritus. Tavaliselt väljub tupe kaudu loode ning seejärel iseeneslikult lühikese aja jooksul platsenta – rohkem kui pooltel juhtudel väljub platsenta ühe tunni jooksul. Platsenta väljumise soodustamiseks manustatakse vajadusel ravimeid, harva on vajalik platsenta või selle osised väljutada kirurgiliselt. Vajadusel on loodet ja platsentat võimalik uurida histoloogiliselt ja geneetiliselt. Võimalusel palun mõelge ette, kas soovite loodet näha.
- Raseduse katkestamisel alates 15. rasedusnädalast antakse teile esimesel võimalusel rinnapiima tekke pärssimiseks 1 mg kabergoliini ühekordse annusena suukaudselt. Kui toidate last rinnaga, võite hoolimata raseduse katkestamisest jätkata imetamist nagu tavaliselt.
- Kui olete reesusnegatiivne, siis manustatakse Teile ravimit, mis hoiab ära reesuskonflikti järgmiste raseduste ajal (anti-D immunoglobuliini 625 IU/ml lihasesisese süstena 72 tunni jooksul pärast raseduse katkemist).
- Pärast raseduse katkemist saate tavaliselt koju samal või järgmisel päeval. Võib jätkuda vereeritus, mis kestab keskmiselt 2 nädalat, mõnikord kuni 45 päeva (järgmise menstruatsioonini).
- Soovi korral on teil õigus saada töövõimetusleht.

Raseduse katkestamisega seotud tunded

Meditsiinilise näidustusega raseduse katkestamise korral võite tunda erinevaid ja mõnikord vastuolulisi tundeid. Paljud naised tunnevad enne raseduse katkestamist kartust (nt võimaliku valu ees) ja ärevust. Loomulikud on leinale sarnanevad tunded, sõltumata raseduse katkestamise põhjustest. Teid on igal moel toetamas meedikud. Tugiisikuks võivad olla Teile lähedased inimesed, keda saate võimalusel paluda enda kõrvale kogu protsessi ajal. Lisaks saate nõu ja teavet, kuidas vajadusel pöörduda professionaalse nõustaja (raseduskriisinõustaja, psühholoog) vastuvõtule.

Võimalikud tüsistused

Väga harva (alla 1%) võivad esineda järgmised tüsistused:

- platsenta peetus (sel juhul on vajalik emakaõone tühjendamiseks manustada ravimeid ning vahel võib olla vajalik ka platsenta või selle osiste kirurgiline eemaldamine);
- vaagnapõletik;

- tugev verejooks;
- emaka ruptuur (kaasuva keisrilõikearmi korral), mis võib vajada verejooksu ja eluohtliku seisundi tõttu emaka eemaldamist;
- ebaõnnestunud medikamentoosne abort, sel juhul võib olla vajalik ravimite kombinatsiooni uus manustamine või raseduse kirurgiline katkestamine.

Millal pöörduda erakorraliselt tervishoiuasutusse

Pöörduge erakorraliselt, kui Teil esineb palavik (≥ 38 C) rohkem kui 24 tunni jooksul; püsiv või tugevnev alakõhuvalu, mis ei leevene valuvaigistitega; tugev vereeritus (2 või enam suurt sidet 2 järjestikuse tunni jooksul); vereeritus kestab edasi pärast järgmise menstruatsiooni möödumist; halva lõhnaga või mädane voolus tupest, minestustunne, üldine halb enesetunne.

Pöörduge naistearsti/ämmaemanda vastuvõtule või ööpäevaringselt haigla erakorralise vastuvõtu osakonda:

.....
(tervishoiuasutus, osakond, pöördumise aeg)

Probleemide või küsimuste korral võtke meiega ühendust telefonil:

Pärast raseduse katkestamist

Menstruatsioon algab enamasti 4–6 nädalat pärast raseduse katkestamist. Pärast raseduse katkestamist võib uus rasestumine toimuda juba enne menstruatsiooni algamist. Uue raseduse planeerimist võib alustada kohe pärast abordijärgset menstruatsiooni.

Rasedusest hoidumise soovi korral saate rasestumisvastaste pillide, plaastri, rõnga kasutamist alustada kohe pärast raseduse katkemist. Implantaadi saab paigaldada või depoosüsti teha tervishoiuasutuses vahetult enne tablettide manustamist või ka hiljem. Emakasisese vahendi (spiraali) saab paigaldada arsti visiidil siis, kui raseduse katkemine on kinnitatud.

Kui Teiega lepiti kokku visiit tervishoiuasutuses/telefoni teel (joonige alla) (tavaliselt 2–5 nädala pärast), siis see toimub

.....
(tervishoiuasutus, aeg)

Kahe nädala vältel pärast aborti ei ole soovitatav seksuaalelu ilma kondoomita, tupetampoonide ja menstruaalanuma kasutamine, vannis käimine (dušš on lubatud) ja ujumine. Tugeva vereerituse ajal ei soovitata küllastada sauna.

Palun katkestada rasedus medikamentoosel meetodil. Kinnitan, et:

1) ma olen lugenud ja saan aru nõustamisakti sisust;

2) mind on nõustatud raseduse katkestamise olemuse ja meetodi suhtes;

3) ma olen teadlik, et medikamentoosne meetod on efektiivne, kuid mitte 100% ja vajalik võib olla ravimite kordusmanustamine või kirurgiline sekkumine.

Nõustatav isik

.....
(ees- ja perekonnanimi, kontakttelefon, allkiri)

Tervishoiutöötaja

.....
(ees- ja perekonnanimi, kood, allkiri)

Kuupäev